

SPECIFICKY NARUŠENÝ VÝVOJ ŘEČI

OSNOVA SPROC_SP1a

vymezení

- vývojová dysfázie - specificky narušený vývoj řeči
- projevující se ztíženou schopností nebo neschopností naučit se verbálně komunikovat, i když jsou podmínky pro rozvoj řeči přiměřené

přiměřené podmínky

- nevyskytují se závažné neurologické nebo psychiatrické nálezy
- úroveň inteligence je přiměřená
- nevyskytuje se závažná porucha sluchu
- sociální prostředí je stimulační

klasifikace dle MKN

- kategorie – poruchy psychického vývoje
- (F.80 – 89)

- konkrétně – specifické poruchy vývoje řeči a jazyka – F.80

- F 80.1 expresivní poruchy vývoje jazyka
- F 80.2 – receptivní poruchy vývoje jazyka

etiologie

- specificky narušený vývoj řeči -
důsledek raného mozkového poškození
různé etiologie, které postihuje tzv.
řečové zóny vyvíjejícího se mozku
- řeč – fylogeneticky nejmladší funkce

etiologie

- **porucha centrálního zpracování řečového signálu**
- difúzní poškození CNS
- genetické mechanismy
- nízká porodní hmotnost
- předčasný porod

Porucha centrálního zpracování řečového signálu

- CAPD – CENTRAL AUDITORY PROCESSING DISORDER
- soubor určitých problémů, které se vyskytují jako narušení procesu naslouchání

obtíže vázané na CAPD

- lokalizace a lateralizace zvuku
- sluchová diskriminace a paměť
- sluchová pozornost a soudržnost
- poznání sluchových vzorů
- sluchová figura a pozadí
- sluchová výkonnost při zhoršených /změněných/ akustických signálech

symptomatologie specificky narušeného vývoje řeči

- narušení má systémový charakter
- projevuje se mnoha příznaky v oblasti řečové i v dalších oblastech neřečových
- zasahuje receptivní i expresivní složku řeči
- nerovnoměrný rozvoj celé osobnosti

shrnutí symptomatologie

- **narušení povrchové stránky řeči**
(doplníme)

narušení hloubkové stránky řeči

- (doplníme)

další obtíže

- Doplníme

diagnostika

- interdisciplinární spolupráce
- logopedie
- psychologie
- neurologie
- foniatrie

diferenciální diagnostika

- dyslalie
- opožděný vývoj řeči prostý
- dysartrie
- mutismus
- mentální postižení
- syndrom Landau-Kleffner
- autismus
- diagnostika *per exclusionem*

diagnostické metody

- foniatrie
- vyšetření sluchu (audiometrie, OAE, BERA)
- psychologické vyšetření – úroveň intelektu
- neurologické vyšetření
- EEG

Speciálně-pedagogické logopedické vyšetření

- vyšetření motorických funkcí
- vyšetření laterality
- vyšetření orientace v prostoru a čase
- vyšetření zrakové a sluchové percepce
- vyšetření vnímání a porozumění řeči
- vyšetření řečové produkce
- vyšetření grafomotoriky
- vyšetření paměti, pozornosti

terapie

- široké spektrum příznaků
- nelze stanovit univerzální terapeutický postup
- spolupráce s rodiči - hlavní komunikační partneři

- spolupráce s dalšími odborníky
- spolupráce s učiteli dítěte

Cíle intervence zaměřené na intenzivní zapojení rodičů do terapeutického procesu

- rozvoj pozorovacích schopností rodičů
- omezování tendencí k direktivnosti
- učit se adaptovat komunikaci a řeč potřebám dítěte
- učit se vytvářet aktivní komunikační situace
- eliminovat negativní chování

metody a postupy logopedické intervence

- imitace normálního vývoje řeči
- „provokování“ ke spontánnímu řečovému projevu
- preferování obsahové stránky před výslovností

metody a postupy logopedické intervence

- metoda self talking
- metoda paralell talking
- metoda korekční zpětné vazby – recasting
- metoda rozšířené imitace

- Princip výběru potenciálně pozitivních oblastí
- Princip multisenzoriality
- Doporučení - vzdělávání
- Doporučení - komunikace